

Magazine
Proefdierervrij

Nummer 1, April 2024

**Jeffrey bestrijdt
onzichtbaar
muizenleed
met database**

.....
**Deze wereldproefdierendag
erkennen we álle dieren
in onderzoek**
.....

PROEFDIERVRIJ

Over **PROEFDIERVRIJ**

We werken elke dag aan een toekomst zonder proefdieren. Dat doen we natuurlijk niet alleen: we werken samen met wetenschappers, ondernemers en de overheid - allemaal mogelijk gemaakt met de financiële steun van bijna 45.000 donateurs en erflaters.

Steeds meer mensen beseffen dat we proefdieren kunnen vervangen door proefdiervrije onderzoeksmethoden. Door krachten te bundelen, kunnen we uiteindelijk alle innovatieve technieken ontwikkelen die we nodig hebben om het gebruik van proefdieren volledig af te schaffen. Zónder de wetenschap af te remmen. Daar zijn we nu nog niet: maar we zijn verder dan je denkt.

In dit magazine

Niet al het onderzoek dat proefdiervrij gedaan wordt, is ook per definitie diervrij. Er worden ook dieren gebruikt om materialen voor onderzoek te oogsten. Zo injecteren we bijvoorbeeld tumorcellen in muizen, omdat die tumoren een goedje produceren waar stamcellen goed op groeien. En in bijvoorbeeld konijnen stimuleren we de aanmaak van antilichamen, die we met bloedafname oogsten. In dit magazine willen we extra aandacht geven aan het onzichtbare leed van deze dieren (p. 6 en 7). Én aan wat mensen als Jeffrey Bajramovic, directeur van het 3Rs Centre in Utrecht, doen om te zorgen dat ook deze dieren in onderzoek vervangen worden (p. 4 en 5).

♻️ Geef jouw magazine door

Magazine uitgelezen? Gooi 'm dan niet bij het oud papier! Laat 'm in plaats daarvan achter in de wachtkamer van je huisarts, dierenarts of kapper, bij een bushalte of in de bibliotheek - dan geef je iemand anders ook de kans om te lezen over proefdiervrij onderzoek. Zo maken we samen meer mensen bekend met onze missie en gaan we bewust om met de grondstoffen die nodig zijn om dit magazine te drukken.

Colofon

Proefdiervrij stuurt het Proefdiervrij Magazine gratis toe aan al die trouwe donateurs die onze missie mogelijk maken.

Redactieadres

Stichting Proefdiervrij
T.a.v. Redactie
Groot Hertoginnelaan 201
2517 ES Den Haag
Tel. 070 - 306 24 68

KvK: 27183084
Rekeningnummer Triodos:
IBAN: NL30TRIO0254649718
BIC: TRIONL2U

info@proefdiervrij.nl
www.proefdiervrij.nl

Vormgeving: How About Design
Copy: Jolanda de Jong
Drukwerk: Drukproef

DIT MAGAZINE IS GEDRUKT OP FSC PAPIER

Een dier in onderzoek heeft altijd honderd procent pech

Op 24 april is het alwéér Wereldproefdierendag. Want een speciale dag om aandacht te vragen voor het dierenleed dat schuilgaat achter wetenschappelijk onderzoek, is helaas nog steeds hard nodig.

In 2022 werden er in Nederland nog steeds 492.402 dierproeven uitgevoerd. Een stijging van 3,7 procent ten opzichte van 2021. Maar hoe cru het ook klinkt, de realiteit van het proefdier is dat het helemaal niet uitmaakt of het onderdeel is van een stijgende of dalende trend. Proefdier zijn betekent altijd honderd procent pech hebben. Hoeveel andere dieren óók lijden in gelijksoortige omstandigheden, is voor het individuele dier niet relevant.

En niet alleen een proefdier heeft altijd honderd procent pech, hetzelfde geldt voor ieder ander dier dat gebruikt wordt in onderzoek. Ik denk dan bijvoorbeeld aan dieren die gefokt worden als proefdier, maar uiteindelijk niet nodig zijn en gedood worden. Ik denk dan ook aan productiedieren, die zelf geen proeven ondergaan maar die toch in dienst staan van de wetenschap, omdat onderzoekers materialen voor onderzoek winnen uit hun lijf. We vertellen je er meer over op pagina 6 en 7.

Het is geen vrolijk verhaal. Maar het is wel een verhaal dat verteld moet worden. **Daarom roepen wij dit jaar iedereen op om op Wereldproefdierendag niet alleen stil te staan bij het leed van proefdieren, maar bij dat van álle dieren in onderzoek.**

Met alleen stilstaan-bij komen we er natuurlijk niet. Maar het is wél waar verandering begint. Verandering zoals waar Jeffrey Bajramovic van het 3Rs Centre in Utrecht aan werkt, met de database die hij bouwt om wetenschappers te helpen bij het overstappen op diervrije alternatieven.

Op pagina 4 en 5 vertellen we je meer over dit schijnbaar simpele maar levensveranderende project.

Laten we op 24 april dus samen stilstaan bij het feit dat een dier in onderzoek altijd honderd procent pech heeft. En kijken tot welke acties dat stilstaan ons beweegt.

Debby Weijers

Directeur Proefdiervrij

Inhoud

- 4 Jeffrey bestrijdt onzichtbaar muizenleed met database
- 6 Erken alle dieren in onderzoek
- 8 Meer dan €60.000 voor het brandwondenonderzoek van Patrick
- 9 Marjo en Alfredo namen Proefdiervrij op in hun testament
- 10 Proefdiervrij nieuws
- 11 Even voorstellen: Dit is een varken

Jeffrey's database bestrijdt onzichtbaar muizenleed:

‘Helaas is niet ieder proefdier vrij onderzoek op dit moment ook vrij van dierlijk materiaal’

Niet al het onderzoek dat proefdier vrij gedaan wordt, is ook per definitie diervrij. Dat weet celbioloog Jeffrey Bajramovic, directeur van het 3Rs Centre in Utrecht, als geen ander. Vanuit het centrum houdt hij zich bezig met het verminderen, verfijnen en vervangen van dierproeven. Zo werkt hij nu aan een database die een einde moet gaan maken aan het onzichtbare muizenleed dat helaas nog vaak schuilgaat achter proefdiervrije onderzoeksmethodes. Een baanbrekend project dat wij dan ook maar al te graag financieren.

‘Als je het hebt over het verminderen, verfijnen en vervangen van proefdieren, heb je eigenlijk drie smaken,’ legt Jeffrey uit. ‘Je kunt je proef direct op een mens doen, je kunt gebruik maken van computermodellen of je kunt kiezen voor cellen in een kweekschaaltje.’ Onderzoekers die voor kweekcellen

kieszen, gebruiken dus in ieder geval geen levende dieren en zijn wat Jeffrey betreft op de goede weg. Maar er is een probleem: bij het kweken van cellen wordt vrijwel altijd dierlijk materiaal gebruikt. De dieren die gebruikt worden om dat materiaal te winnen, zijn officieel geen proefdieren, maar productiedieren.

Mini-organen groeien niet vanzelf

De laatste jaren worden er steeds meer organoïden ontwikkeld. Dit zijn bijvoorbeeld klompjes hart-, long- of hersencellen die in een onderzoek gebruikt kunnen worden als menselijke mini-organen. Het maken van zo'n mini-orgaan is een ingewikkeld proces waarin onderzoekers volgens Jeffrey indrukwekkende vorderingen maken. ‘Zo'n groeiproses begint meestal met stamcellen, en net als alles wat leeft hebben stamcellen de juiste voeding nodig en een leefomgeving die afgesteld is op wat zij nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.’

Een bizarre situatie

Hoe onderzoekers er ooit opgekomen zijn, weet hij niet precies, maar op een gegeven moment werd het duidelijk dat het sponzige materiaal dat tumorcellen maken tijdens hun groei, een goede leefomgeving is voor stamcellen. Om voldoende van dit materiaal te verkrijgen worden nu tumorcellen ingespoten bij muizen. ‘Het spreekt voor zich dat het winnen van dat materiaal voor een muis bijzonder onprettig is. Onderzoekers laten die tumor groeien, doden de muis en halen de spons uit hun lichaam.’ Dit zorgt voor een bizarre situatie: ‘We grepen naar stamcellen om proefdieren overbodig te maken en ineens hadden we productiedieren nodig om de 3D-structuur te maken waarin we die cellen laten groeien.’

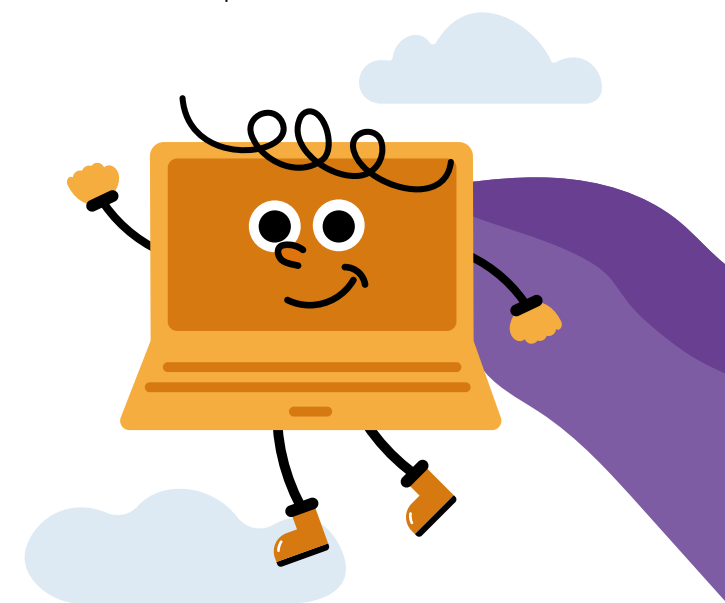
Kennis opnieuw gebruiken

Diezelfde situatie kwam Jan van der Valk, zijn voorganger bij het 3Rs Centre, al eerder tegen met een celkweekmedium supplement dat gewonnen wordt uit het bloed van kalfsfoetussen. Deze foetussen komen uit koeien die op het moment van slachten zwanger blijken te zijn. Ook dat is net zo onprettig als het klinkt. Omdat onderzoekers beschikbare alternatieven voor het kalfsserum niet altijd wisten te vinden, ontwikkelde Jan een database waarin onderzoekers makkelijk konden zoeken en filteren welke alternatieven het meest geschikt waren voor hun onderzoekspzets. ‘De kennis en ervaring om een goede database op te zetten hebben we dus al in huis en die gaan we nu opnieuw inzetten.’

Liever een database dan een opgeheven vingertje

Jeffrey ziet dat de behoefte aan zo'n database groot is. ‘In feite brengen we alleen samen wat er al is, maar juist dáár valt een hoop te winnen. Diervrije methoden die niet gebruikt worden, vervangen namelijk nog steeds geen

muizen. Op dit moment kost het onderzoekers simpelweg te veel tijd om alle beschikbare informatie van collega-onderzoekers door te spitten en goed gedocumenteerde alternatieven van commerciële bedrijven komen via de zoeksystemen die onderzoekers het meest gebruiken überhaupt niet bovendrijven. Door alles wat er is te verzamelen en eenvoudig filterbaar te maken, maken we de drempel om voor alternatieven te kiezen zo laag mogelijk. Ik ben ervan overtuigd dat we daar uiteindelijk meer muizen mee vervangen dan wanneer we alleen maar voorlichten en aansporen.’

Er is een verschil tussen proefdiervrij onderzoek en diervrij onderzoek. In proefdiervrij onderzoek kunnen nog steeds materialen gebruikt worden die afkomstig zijn van wat we **productiedieren** noemen. De database die Jeffrey bouwt, verzamelt diervrije alternatieven voor de minimaal één miljoen muizen die ieder jaar ziek gemaakt en gedood worden, omdat zij in hun lichaam iets aanmaken dat de groei van menselijke cellen in kweekschaaltjes ondersteunt. Dat dit project bijdraagt aan het verminderen van dierenleed is duidelijk, maar het zorgt ook voor betere onderzoeksresultaten en lagere kosten. Bovendien helpt het onderzoekers die het belangrijk vinden om proefdiervrij te werken hun werk volledig diervrij te maken.

DEZE WERELDPROEFDIERENDAG ERKENNEN WE ÁLLE DIEREN IN ONDERZOEK

Volgens de laatste cijfers werden er in 2022 in Nederland maar liefst 492.402 dierproeven uitgevoerd. Maar het aantal dieren dat gebruikt werd in onderzoek, ligt hoger. Er zijn namelijk ook nog dieren die niet de pech hebben dat ze tot proefdier gemaakt worden, maar die wel aan een ánder kortste eind trekken.

Ieder dier heeft een intrinsieke waarde. Dieren zijn niet alleen een bron van voedsel of materialen voor mensen, maar zijn - net als wij - levende wezens die respect verdienen en moeten kunnen leven op een manier die past bij hun aard. Zo'n leven was in 2022 duidelijk niet weggelegd voor de bijna half miljoen proefdieren, maar daarnaast verloren nog eens 341.887 dieren hun leven tijdens het fokken voor of het voorbereiden van onderzoek. En daar komen de dieren die wij 'productiedieren' noemen nog bovenop.

Het verborgen leed van productiedieren

Volgens de definitie van de overheid zijn productiedieren dieren die speciaal worden gefokt of gehouden voor de productie van bijvoorbeeld vlees, melk, eieren, wol en andere dierlijke materialen. Dieren die gebruikt worden om materialen te winnen die onderzoekers in een laboratorium gebruiken, zijn dus óók productiedieren. Zo winnen we bijvoorbeeld bloed uit kalfsfoetussen en injecteren we tumorcellen in muizen, omdat die tumoren een goedje produceren waar stamcellen goed op groeien. En in bijvoorbeeld konijnen stimuleren we de aanmaak van antilichamen, die we met bloedafname oogsten.

Je kunt natuurlijk zeggen dat het niet zoveel uitmaakt hoe je zo'n dier noemt. Productiedier of niet: het leed blijft hetzelfde. Maar leed dat geen naam heeft, krijgt ook niet de aandacht die het verdient. En zonder aandacht, geen verandering.

Wereldproefdierendag gaat over dieren, niet over labels

Op 24 april is het Wereldproefdierendag. Alwéér. Laten we deze Wereldproefdierendag dus - net als anders - stilstaan bij al die proefdieren die hun leven slijten in een lab. Maar laten we vooral ook het fokoverschot en de productiedieren niet vergeten. Proefdier, fokdier, productiedier: uiteindelijk zijn het allemaal labels, bedacht door mensen om dieren in verschillende hokjes te stoppen. Maar in de praktijk zijn het allemaal individuele levende wezens die in die verschillende hokjes op verschillende manieren lijden. Een situatie waar dringend verandering in moet komen. En die verandering begint met het erkennen van álle dieren in onderzoek.

**PROEFDIER, FOKDIER, PRODUCTIEDIER:
UITEINDELIJK ZIJN HET ALLEMAAL LABELS,
BEDACHT DOOR MENSEN OM DIEREN IN
VERSCHILLENDE HOKJES TE STOPPEN.**

Meer dan €60.000 voor het brandwondenonderzoek van Patrick

Weet je nog, het brandwondenonderzoek van Patrick Mulder uit het Proefdiervrij Magazine van december vorig jaar? Samen met zijn collega's werkt Patrick aan een menselijk huidmodel specifiek gericht op brandwonden. Om ervoor te zorgen dat hij dat onderzoek succesvol kan afronden, haalden wij geld op. Dankzij jullie meer dan €60.000!

Om precies te zijn, kwam er €60.393,33 binnen. En dat is niet alleen een fantastisch bedrag, het is ook een stuk meer dan we verwacht hadden. Dit betekent dat we samen met Patrick aan het kijken zijn hoe hij het extra geld het beste kan inzetten om de impact van zijn werk te vergroten. Zodra dat in kannen en kruiken is, vertellen we je daar natuurlijk maar wat graag meer over.

'Ik wil alle donateurs enorm bedanken! Blij verrast met zó veel financiële steun voel ik me gesterkt in mijn motivatie om onze kweekhuidmodellen verder te ontwikkelen en zo een belangrijke bijdrage te leveren aan een betere behandeling van brandwonden én een proefdiervrije toekomst.'

Dr. Patrick Mulder, Vereniging Samenwerkende Brandwondencentra Nederland

Kleine stukjes gekweekte huid

Voor nu kunnen Patrick en zijn team dus in ieder geval verder met hun unieke onderzoek, waarin zij menselijke huidcellen laten uitgroeien tot stukjes gekweekte huid van ongeveer een vierkante centimeter, die er onder een microscoop uitzien als normale mensenhuid. Die stukjes huid kunnen vervolgens ingezet worden om geneesmiddelen voor brandwonden te testen.

Beter voor dieren, beter voor mensen

Dubbel goed nieuws dus: want dit betekent dat proefdieren als muizen en varkens niet langer pijnlijke proeven hoeven te ondergaan, maar het levert ook onderzoeksresultaten die de mens beter representeren. Oftewel: patiënten kunnen straks rekenen op een snellere en betere wondgenezing. Dankzij Patrick en zijn team, én dankzij al die gulle gevers die hun baanbrekende onderzoek mogelijk maakten.

Foto: Sophie Blommers voor Proefdiervrij

Marjo en Alfredo hebben Proefdiervrij opgenomen in hun testament:

'We wilden geen kinderen, maar delen wel een grote liefde voor dieren'

Elk dier moet een dierwaardig bestaan hebben. Aan die missie wijden Marjo en Alfredo hun leven. Door ons op te nemen in hun testament, willen ze ervoor zorgen dat die toewijding doorleeft als zij er zelf niet meer zijn.

Ze herinneren zich nog precies hoe ze in aanraking kwamen met Proefdiervrij. 'Het was een campagne met foto's van konijntjes met zwaar ontstoken ogen door cosmeticaproeven. We zijn toen zelf meteen overgestapt op cruelty free en wijzen familie en vrienden sindsdien ook altijd op hun verantwoordelijkheid om daarin bewuste keuzes te maken.'

De kloof tussen huisdier en proefdier

Aan de reactie merken Marjo en Alfredo dat dit gesprek nog hard nodig is. 'Mensen denken bijvoorbeeld vaak dat alleen ratten en muizen proefdier zijn. Als we dan vertellen dat ook honden gebruikt worden, roept dat meteen meer emotie op.' Dat de kloof tussen huisdier en proefdier nog steeds zo groot is, kunnen Marjo en Alfredo maar moeilijk begrijpen. 'Dierenmishandeling is strafbaar, waarom is het pijnigen van proefdieren dat dan niet?'

Blijvende steun

Voor Marjo en Alfredo is het helder: mensen hebben niet het recht om dieren te laten lijden. Daarom steunen ze ons niet alleen met periodieke schenkingen, maar namen ze ons ook op in hun testament. 'Dieren moeten beschermd worden tegen al die proeven die niet meer van deze tijd zijn. Wij vinden het een fijn idee dat proefdieren op deze manier op ons kunnen blijven rekenen, ook als wij er niet meer zijn.'

Omdat wij als organisatie volledig afhankelijk zijn van de giften van particulieren, zijn nalaters als Marjo en Alfredo voor ons van grote waarde. Gemiddeld komt maar liefst twintig procent van onze jaarinkomsten uit nalatenschappen. Geld waarmee wij onderzoek naar proefdiervrije alternatieven kunnen financieren.

Wilt u ook eens met ons praten over de mogelijkheid om proefdiervrij onderzoek te steunen met uw nalatenschap, neem dan gerust en uiteraard geheel vrijblijvend contact op met relatiemanager Els Jonkers. U bent meer dan welkom.

070 306 24 68

info@proefdiervrij.nl

Proefdiervrij nieuws

STEM VOOR DIEREN

Op 6 juni gaan we naar de stembus voor het Europese Parlement. Een bepalend moment, óók voor proefdieren. Daarom roepen we parlementsleden in de campagne *Vote for Animals* samen met de *Eurogroup for Animals* op om een dierenwelzijnsmanifest te ondertekenen. Het manifest pleit onder andere voor proefdiervrij onderzoek in Europa. En ook al werken wij alleen in Nederland, dierenleed is natuurlijk grensoverschrijdend en ook wetenschap stopt niet bij de grens. Bovendien hebben Europese richtlijnen direct invloed op het proefdiergebruik in Nederland.

Scan dus snel de QR-code en roep kandidaten op om het manifest te ondertekenen. En wil jij op 6 juni jouw stem laten horen voor dieren? Stem dan op een kandidaat die het manifest ondertekend heeft.

Wereldproefdierendag

Op 24 april is het weer Wereldproefdierendag, een dag die voor ons altijd een beetje dubbel is. Want enerzijds willen wij natuurlijk een grote schijnwerper op het leed van al die dieren die lijden in onderzoek, terwijl we anderzijds natuurlijk nog veel liever willen dat die aandacht helemaal niet meer nodig is. Het tegenovergestelde is helaas waar: volgens de laatste cijfers hadden in 2022 bijna een half miljoen dieren in Nederland de pech om tot proefdier gemaakt te worden. En daar stopt het leed niet: want ook fokdieren en productiedieren lijden voor wetenschappelijk onderzoek. Weten hoe dat precies zit? We leggen het uit op pagina 6 en 7.

Minister Dijkgraaf stopt de aap terug in de mouw

Het jaar begon goed met een motie van Christine Teunissen van Partij voor de Dieren: het BPRC - het grootste apentestcentrum van Europa - werd opgeroepen om een deel van hun budget te oormerken voor proefdiervrij onderzoek. Apetrots waren wij toen deze motie aangenomen werd.

Maar minister Dijkgraaf van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap reageerde in februari teleurstellend genoeg terughoudend. Daarmee gaf hij geen gehoor aan een breed gedragen wens in de wetenschap én de samenleving. Een wens die door de Tweede Kamer met de motie wél gehoord werd. Een gemiste kans: want hoewel de minister zegt dat hij vreest dat de strijd tegen ziekten en infecties niet zonder aapproeven kan, is dat nou precies wat in het belang van aap én mens grondig onderzocht moet worden.

Even voorstellen:

DIT IS EEN VARKEN

Dat is duidelijk. En dit specifieke varken had de pech om proefdier te worden. Ongelofelijk, vinden wij. En dat vinden wij niet zomaar.

We zullen nooit weten hoe het is om een varken te zijn. Maar wetenschappers verzamelden wel puzzelstukjes die ons iets vertellen over hoe een varken de wereld beleeft. Puzzelstukjes die een versnipperd beeld geven, maar met één heldere boodschap: varkens zouden nóóit proefdier mogen zijn.

Een varken is ... slim

De meeste mensen die naar een varken kijken, zullen niet meteen denken: wat een slimmerd! En toch zijn varkens ontzettend intelligente dieren. Ze zijn dan ook altijd op zoek naar nieuwe uitdagingen. Een varken dat zich verveelt, kan uiteindelijk zelfs agressief gedrag laten zien.

Een varken is ... speelt

Wij denken bij spelen al gauw aan verstand op nul, maar in de wetenschap wordt spelen juist gelinkt aan cognitieve complexiteit. Hoe intelligenter een dier, hoe meer het speelt en hoe complexer het spel. Varkens zijn wat betreft spel vergelijkbaar met bijvoorbeeld dolfinen en chimpansees. Ze spelen graag met voorwerpen, maar ook met elkaar.

Een varken is ... leergierig

Spelen is voor een varken geen luxe, maar een behoefte. Ze willen van nature dingen ontdekken en zichzelf ontwikkelen. Je kunt een varken dan ook van alles aanleren, zelfs een commando als 'haal de frisbee' kunnen ze leren begrijpen en onderscheiden van 'haal de bal'. Dit lijkt simpel, maar alleen dolfinen doen hen dit na.

Een varken is ... sociaal

Als je een tijdje voor een varken zorgt, pikt hij je moeiteloos uit een groep met vreemden. Varkens gaan dus relaties aan met mensen. Wat een varken daarbij voelt, laat zich vooralsnog alleen maar raden. Maar wat zeker is, is dat varkens reageren op de emoties van andere varkens. Ze leven dan ook in families, houden van lichamelijk contact en slapen graag dicht tegen elkaar aan.

Een varken is ... gewoon: een varken. En moet dus ook varken kunnen zijn.

Toch waren in 2022 maar liefst 7.263 varkens in Nederland proefdier, waaronder in brandwondenonderzoek. In het vorige magazine vertelden we over het proefdiervrije huidmodel dat Patrick ontwikkelde en dat varkens kan vervangen. Op p. 8 delen we het overdonderend mooie bedrag dat we ophaalden voor zijn onderzoek.

WE ZIJN VERDER DAN JE DENKT

Een kleine greep uit onze successen door de jaren heen én een blik op onze toekomstige doelen.

2009

Lancering Fonds Proefdiervrij Onderzoek, hieruit financieren we mensgericht en proefdiervrij onderzoek.

2013

Het is ons gelukt! Het Europees test- en handelsverbod op diergeteste cosmetica gaat van kracht. Dat betekent het einde van jaarlijks 50.000 dierproeven voor cosmetica.

2019

Unieke samenwerking met TNO en het bedrijf Galapagos. Samen investeren we in onderzoek naar breder gebruik van proefdiervrije methoden.

2023

Nadat er een maas in de cosmeticawet is gevonden, tekenden ruim 1,2 miljoen mensen een Europese petitie om deze te dichten.

1997

Door onze inzet mogen huisdieren niet meer gebruikt worden in wetenschappelijk onderzoek.

2003

Na jarenlang campagnevoeren komt er eindelijk een verbod op proeven op mensapen. Nederland was het laatste land in de EU waar deze proeven nog plaatsvonden.

2010

Samen met Universiteit Utrecht lanceren we het dierdonorcodicil. Daarmee kunnen overleden huisdieren gedoneerd worden voor onderwijs aan toekomstige dierenartsen.

2018

Samenwerking met het eerste gezondheidsfonds dat belooft geen dierproeven meer uit te voeren: de Nederlandse Brandwonden Stichting.

2021

Start Proefdiervrij Venture Challenge: Wetenschappelijke doorbraken worden succesvolle bedrijven en versnellen daarmee proefdiervrij onderzoek.

2024

De aanvraag waar wij aan meewerkten, is goedgekeurd: er komt een nationaal centrum voor proefdiervrij onderzoek. Een hoognodige stap in de richting van een proefdiervrije wetenschap. De €124,5 miljoen van het Nationaal Groeifonds is dan ook een mooie mijlpaal, maar met meer dan een half miljoen proefdieren per jaar, is er ook nog veel werk te doen.

2030

Biomedische en biotechnologische wetenschap zonder proefdieren is de norm. Dit zijn de onderzoeksvelden waarin nu zowel de meeste proefdieren gebruikt worden, als waarin de afgelopen jaren de grootste vooruitgang geboekt is.

EINDDOEL: 0 PROEFDIEREN

We strijden door tot geen enkel dier meer voor proeven gebruikt wordt. Want het moet én kan anders. En we zijn al verder dan je denkt.

PROEFDIEEVRIJ